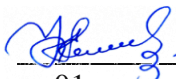

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра публічного управління, права та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету

 Наталія КИРИЧЕНКО
«01» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 17 ОСНОВИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень	початковий рівень (короткий цикл) <small>(початковий рівень (короткий цикл), бакалавр, магістр)</small>
спеціальність	081 «Право» <small>(шифр і назва спеціальності)</small>
освітня програма	«Право» <small>(назва освітньо-професійної програми)</small>
факультет	економічний <small>(назва факультету)</small>

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Основи господарського права» для здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткого циклу), які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право», спеціальності 081 Право.

Розробники:

Наталія ЧЕРЕВКО – старший викладач кафедри публічного управління, права та гуманітарних наук, адвокат, кандидат наук з державного управління

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління, права та гуманітарних наук

Протокол № 1 від «01» вересня 2023 року

Схвалено методичною комісією економічного факультету

Протокол № 1 від «01» вересня 2023 року

Затверджено на вченій раді економічного факультету

Протокол № 1 від «01» вересня 2023 року

В.о. завідувача кафедри

Людмила СИМОНЦЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>08 Право</u>	Обов’язковий компонент	
Змістових частин – 1	Спеціальність <u>081 Право</u>	Рік підготовки	
		II-й	-
Загальна кількість годин – 90 год.		Семестр	
		IV-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 3	рівень вищої освіти: <u>початковий рівень (короткий цикл)</u>	Лекції	
		22 год.	-
		Практичні, семінарські	
		22 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		46 год.	год.
Вид контролю:			
Екзамен (IV семестр).			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 1/1

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення курсу «Основи господарського права» є складовою частиною єдиного освітнього процесу по підготовці молодших бакалаврів права зі спеціальності 081 Право.

Мета: навчальної дисципліни є формування у здобувачів цілісної системи знань про правове регулювання господарських правовідносин, набуття ними основних умінь по застосуванню норм господарського законодавства та орієнтування їх на дослідження проблематики господарського права для вирішення питань практичної діяльності щодо прав та інтересів учасників господарських правовідносин, забезпечення господарського правопорядку.

Завдання курсу:

Теоретичні:

- засвоєння основних категорій та термінів курсу «Основи господарського права» як базової юридичної дисципліни;
- формування навиків аналізу норм господарського законодавства;
- застосовування здобутих теоретичних знань у процесі вирішення практичних задач, складанні процесуальних документів;
- логічно викладати матеріал та аргументовано доводити свою думку на практичних заняттях;
- знати теоретичні та практичні основи вирішення господарських конфліктів через застосування альтернативних способів вирішення спорів.

Практичні:

- прищеплення здобувачам навичок самостійно опрацьовувати навчальну та наукову літературу в процесі підготовки до питань, що виносяться на семінарське заняття, а також у процесі самостійного написання рефератів;
- заохочення здобувачів до активної роботи в обговоренні питань з господарського права;
- прищеплення їм навичок творчо мислити, самостійно формулювати, викладати та аргументувати свої думки;
- вироблення у здобувачів здатності зв'язувати теоретичні положення господарського права з вимогами повсякденної юридичної практики;
- формування у здобувачів здібностей перетворення одержаних знань в повсякденну правомірну поведінку, застосовувати їх при вирішенні юридично значимих життєвих ситуацій;
- вміння працювати в ЄДРСР по вивченню судової практики з господарських справ;
- формування практичних навичок у застосуванні окремих моделей альтернативного вирішення спорів, зокрема, навичок з проведенням процедури бізнес-медіації як діалогу у сфері господарювання, можливості для вирішення спорів, а також запобігання їх виникненню;
- формування вмінь у здобувачів щодо організації своєї самостійної

роботи з вивчення окремих питань, виконання індивідуальної роботи, оформлення рефератів.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність вирішувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання на основі всебічних спеціалізованих емпіричних та теоретичних знань.

Загальна компетентність

ЗК 6. Розуміння сутності предметної області та меж професійної діяльності.

Фахові компетентності

СК 3. Здатність вільно володіти та застосовувати професійну термінологію.

СК 4. Здатність до пошуку, аналізу та застосування джерел права у професійній діяльності.

СК 6. Здатність до професійної комунікації з фізичними та юридичними особами різних форм власності.

СК 8. Здатність застосовувати знання національного права, а також змісту правових інститутів, зокрема, з таких галузей права, як конституційне, адміністративне, цивільне, господарське право та інші.

СК 9. Володіння навичками підготовки юридичної документації.

СК 10. Здатність первинного консультування з правових питань.

СК 11. Здатність до застосування стратегії та процедури критичного мислення.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН 1. Навички володіння та використання правничої термінології.

ПРН 2. Демонструвати знання та навички застосування норм матеріального та процесуального права.

ПРН 4. Володіння навичками пошуку та аналізу правової інформації, джерел права.

ПРН 6. Навички складання юридичних документів.

ПРН 7. Навички доносити власну думку та професійне бачення проблеми до респондентів.

ПРН 14. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 15. Демонструвати початкові навички використання ефективної комунікації та розв'язання конфліктних ситуацій у професійній діяльності.

ПРН 16. Демонструвати навички критичного мислення для вирішення юридичних конфліктів.

Міждисциплінарні зв'язки: Цивільне та сімейне право, Медіація у професійній діяльності правника тощо.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Господарське право та господарські правовідносини

Поняття господарського права України. Предмет та метод господарського права України. Поняття, ознаки та види господарських правовідносин. Учасники відносин у сфері господарювання. Основні принципи правового регулювання господарських відносин.

Поняття та види господарської діяльності. Господарська комерційна діяльність (підприємницька діяльність). Некомерційна господарська діяльність.

Тема 2. Господарське законодавство України

Поняття, ознаки та особливості господарського законодавства України. Нормативні акти господарського законодавства: поняття і види. Система господарського законодавства України.

Тема 3. Основні напрями та форми участі держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в господарській діяльності

Участь держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в господарській діяльності. Форми реалізації державної економічної політики. Основні напрями економічної політики держави.

Участь держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в господарській діяльності.

Тема 4. Засоби державного регулювання. Контроль за здійсненням господарської діяльності

Поняття та призначення державного регулювання економіки. Засоби державного регулювання господарської діяльності.

Ліцензування господарської діяльності : порядок видачі, переоформлення та анулювання ліцензії.

Стандартизація, технічне регулювання, сертифікація. Оцінка та підтвердження відповідності як засоби державного регулювання щодо забезпечення якості продукції.

Правові джерела регулювання ціноутворення в Україні. Види цін та тарифів, порядок їх встановлення. Відповідальність за порушення законодавства про ціни.

Контроль за здійсненням господарської діяльності. Порядок проведення перевірок суб'єктів господарської діяльності.

Тема 5. Правові засади захисту економічної конкуренції

Поняття економічної конкуренції. Монополія. Законодавство про захист економічної конкуренції. Види порушень законодавства про економічну конкуренцію. Правовий статус та повноваження Антимонопольного комітету України. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Тема 6. Суб'єкти господарського права. Суб'єкти господарювання

Поняття суб'єкта господарського права. Види суб'єктів господарського права.

Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання.

Правові підстави утворення суб'єктів господарювання. Ліквідація, реорганізація суб'єктів господарювання.

Правове регулювання державної реєстрації суб'єктів господарювання. Державний реєстратор.

Процедура реєстрації припинення діяльності суб'єкта господарювання.

Тема 7. Майнова основа господарювання

Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Правовий режим власності та правові форми реалізації права власності у сфері господарювання.

Організаційно-установчі повноваження власника (право власності, право господарського відання, право оперативного управління).

Майно у сфері господарювання: поняття, види, джерела формування. Підстави виникнення майнових прав та обов'язків суб'єкта господарювання.

Медіація у спрах про право власності та інші речові права.

Тема 8. Основні засади відповідальності за правопорушення у сфері господарювання

Поняття господарсько-правової відповідальності. Ознаки господарсько-правової відповідальності. Принципи господарсько-правової відповідальності. Підстави господарсько-правової відповідальності. Межі господарсько-правової відповідальності. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності. Відшкодування збитків у сфері господарювання. Штрафні санкції. Оперативно - господарські санкції. Адміністративно-господарські санкції.

Тема 9. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

Загальні положення процедури банкрутства. Поняття неплатоспроможності і банкрутства. Суб'єкти у відносинах банкрутства. Медіація у справах про банкрутство.

Організаційно-правові питання запобігання банкрутству. Підстави для застосування банкрутства. Проведення у справах про банкрутство. Ліквідаційна процедура. Мирова угода.

Тема 10. Загальні положення про господарські зобов'язання

Поняття та види господарських зобов'язань. Підстави виникнення господарських зобов'язань. Ціна та ціноутворення у господарських зобов'язаннях. Законодавство про ціни та ціноутворення.

Виконання господарських зобов'язань. Забезпечення виконання господарських зобов'язань. Підстави припинення господарських зобов'язань.

Тема 11. Правове регулювання господарсько-договірних відносин

Поняття господарського договору. Види господарських договорів. Функції господарського договору. Істотні умови господарських договорів. Загальний порядок укладення господарських договорів. Порядок зміни та розірвання господарських договорів. Підстави та наслідки визнання господарського договору недійсним, неукладеним. Медіація у спорах, що виникають з договорів.

Правові особливості публічного, попереднього договорів та договору приєднання.

Особливості укладання договорів за конкурсом, на аукціоні, на біржах, за державним замовленням.

Види комерційних договорів за зарубіжним законодавством.

Тема 12. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності

Поняття інвестицій. Поняття інвестиційної діяльності. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Правові форми реалізації інвестиційної діяльності.

Особливості правового регулювання інноваційної діяльності. Капітальні вкладення. Об'єкти інвестиційної діяльності. Інноваційна діяльність. Інвестори. Учасники. Суб'єкти інноваційної діяльності. Управління державними інвестиціями. Регулювання умов інноваційної діяльності. Державне замовлення. Договір на створення і передачу науково-технічної продукції.

Тема 13. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Законодавство про зовнішньоекономічну діяльність. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Компетенція органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове становище торгово-промислових палат.

Тема 14. Спеціальні правові режими господарювання

Спеціальні (вільні) економічні зони. Суб'єкти вільної економічної зони (ВЕЗ). Зміст спеціальних режимів вільної економічної зони (ВЕЗ).

Території з пріоритетним розвитком. Особливості правового режиму господарської діяльності. Технологічні парки. Порядок здійснення господарської діяльності у надзвичайних умовах.

Тема 15. Захист прав суб'єктів господарювання в господарському суді

Правове становище господарських судів. Підвідомчість справ господарським судам. Підсудність справ. Досудове врегулювання господарських спорів. Медіація у переддоговірних спорах. Вирішення господарських спорів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовна частина 1. Загальнотеоретичні основи господарської діяльності												
Тема 1. Господарське право та господарські правовідносини.	6	2	2			2						
Тема 2. Господарське законодавство України.	6	2	2			2						
Тема 3. Основні напрями та форми участі держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в господарській діяльності.	6	2	2			2						
Тема 4. Засоби державного регулювання. Контроль за здійсненням господарської діяльності.	6	2	2			2						
Тема 5. Правові засади захисту економічної конкуренції.	6	2	2			2						
Тема 6. Суб'єкти господарського права. Суб'єкти господарювання.	6	2	2			2						
Тема 7. Майнова основа господарювання.	6	2	2			2						
Тема 8. Основні засади відповідальності за правопорушення у сфері господарювання.	6	2	2			2						
Тема 9. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.	6					6						
Тема 10. Загальні положення про господарські зобов'язання.	6	1	1			4						
Тема 11. Правове регулювання господарсько-договірних відносин.	6	1	1			4						
Тема 12. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності.	6	1	1			4						
Тема 13. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	6	1	1			4						
Тема 14. Спеціальні правові режими господарювання.	6					6						
Тема 15. Захист прав суб'єктів господарювання в господарському суді.	6	2	2			2						
Всього за 4 семестр	90	22	22			46						

5. ЗМІСТОВІ ЧАСТИНИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

2 курс 4 семестр

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лекційний модуль:

- Тема 1. Господарське право та господарські правовідносини (2 год.);
- Тема 2. Господарське законодавство України (2 год.);
- Тема 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання (2 год.);
- Тема 4. Засоби державного регулювання. Контроль за здійсненням господарської діяльності (2 год.);
- Тема 5. Правові засади захисту економічної конкуренції (2 год.);
- Тема 6. Суб'єкти господарського права. Суб'єкти господарювання (2 год.);
- Тема 7. Майнова основа господарювання (2 год.);
- Тема 8. Основні засади відповідальності за правопорушення у сфері господарювання (2 год.);
- Тема 10. Загальні положення про господарські зобов'язання (1 год.);
- Тема 11. Правове регулювання господарсько-договірних відносин (1 год.);
- Тема 12. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності (1 год.);
- Тема 13. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні (1 год.);
- Тема 15. Захист прав суб'єктів господарювання в господарському суді (2 год.).

Семінарський модуль:

- Тема 1. Господарське право та господарські правовідносини (2 год.);
- Тема 2. Господарське законодавство України (2 год.);
- Тема 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання (2 год.);
- Тема 4. Засоби державного регулювання. Контроль за здійсненням господарської діяльності (2 год.);
- Тема 5. Правові засади захисту економічної конкуренції (2 год.);
- Тема 6. Суб'єкти господарського права. Суб'єкти господарювання (2 год.);
- Тема 7. Майнова основа господарювання (2 год.);
- Тема 8. Основні засади відповідальності за правопорушення у сфері господарювання (2 год.);
- Тема 10. Загальні положення про господарські зобов'язання (1 год.);

- Тема 11. Правове регулювання господарсько-договірних відносин (1 год.);
- Тема 12. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності (1 год.);
- Тема 13. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні (1 год.);
- Тема 15. Захист прав суб'єктів господарювання в господарському суді (2 год.).

Модуль самостійної роботи:

- Тема 1. Господарське право та господарські правовідносини (2 год.);
- Тема 2. Господарське законодавство України (2 год.);
- Тема 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання (2 год.);
- Тема 4. Засоби державного регулювання. Контроль за здійсненням господарської діяльності (2 год.);
- Тема 5. Правові засади захисту економічної конкуренції (2 год.);
- Тема 6. Суб'єкти господарського права. Суб'єкти господарювання (2 год.);
- Тема 7. Майнова основа господарювання (2 год.);
- Тема 8. Основні засади відповідальності за правопорушення у сфері господарювання (2 год.);
- Тема 9. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом (6 год.);
- Тема 10. Загальні положення про господарські зобов'язання (4 год.);
- Тема 11. Правове регулювання господарсько-договірних відносин (4 год.);
- Тема 12. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності (4 год.);
- Тема 13. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні (4 год.);
- Тема 14. Спеціальні правові режими господарювання (6 год.);
- Тема 15. Захист прав суб'єктів господарювання в господарському суді (2 год.).

Підсумкова тека: складання екзамену

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості молодшого бакалавра права з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетентностей широко

впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод тощо).

У програмі передбачаються такі методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда, навідні питання тощо);
- бінарні заняття (залучення практичних працівників до проведення лекційного та/або семінарського заняття);
- практичний метод (семінарські заняття, розв'язання ситуаційних та практичних завдань, логічна характеристика понять, складання процесуальних документів, тощо);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, заповнення та/або самостійне складання таблиць за запропонованою темою, схем, аналітичних повідомлень тощо);
- інтегроване навчання – об'єднання навчального матеріалу з різних освітніх галузей;
- mikrolearning – технології використання коротких навчальних відео;
- технології дистанційного навчання – сукупність методів, форм і засобів взаємодії зі здобувачами в процесі самостійного, але контрольованого засвоєння ним певного масиву знань;
- bring your own device (BYOD) - технології використання власних гаджетів, згідно з якою здобувачам дозволено або рекомендується використовувати особисті мобільні пристрої (телефони, планшети, ноутбуки) для доступу до корпоративних даних та систем, інтернет ресурсів;
- самостійна робота.

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Навчальна лекція. В ході лекції використовуються прийоми усного викладення інформації, підтримання уваги протягом тривалого часу, активізації мислення здобувачів, прийоми забезпечення логічного запам'ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення.

Бесіда. Бесіда організується з допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять здобувачів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності. В ході застосування методу бесіди використовуються прийоми порушення питань (основних, додаткових, навідних і ін.), обговорення відповідей і думок здобувачів, корегування їх відповідей, прийоми формулювання висновків з бесіди.

Практичні методи навчання. Під час використання практичних методів навчання застосовуються прийоми: постановка завдання, планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети. До практичних методів відносяться також практичні задачі.

Індуктивні і дедуктивні методи навчання. Індуктивні і дедуктивні

методи навчання характеризують спроможність розкривати логіку руху змісту навчального матеріалу. Застосування індуктивних і дедуктивних методів означає вибір певної логіки розкриття змісту теми, яка вивчається: від окремого до загального і від загального до окремого.

Репродуктивні і проблемно-пошукові методи навчання. Практичні роботи репродуктивного характеру відрізняються тим, що їх застосовують за зразком раніше або щойно придбання знань. При цьому, в ході практичної роботи не здійснюють самостійного прирощування знань.

Репродуктивні вправи особливо ефективно сприяють відпрацюванню практичних вмінь і навиків, бо перетворення в навик вимагає неодноразових дій за зразком.

Проблемно-пошукові методи застосовуються в ході проблемного навчання, а саме, що під проблемною ситуацією треба вважати невідповідність між тим, що вивчається і вже вивченим.

При використанні проблемно-пошукових методів навчання викладач використовує такі прийоми: створює проблемну ситуацію (ставить питання, пропонує задачу, експериментальне завдання), організує колективне обговорення можливих підходів до рішення проблемної ситуації, стимулює висування гіпотез, тощо.

Здобувачі роблять припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, виявляють причини явищ, пояснюють їхнє походження, вибирають найбільш раціональний варіант вирішення проблемної ситуації. Викладач обов'язково керує цим процесом на всіх етапах, а також за допомогою запитань-підказок. Наприклад, бінарні методи: пояснювально-спонукальний і частково-пошуковий, спонукальний і пошуковий.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль здійснюється з дотриманням вимог систематичності та системності, єдності вимог і методики оцінювання, врахування індивідуальних здібностей і можливостей здобувачів, взаємозв'язку програмних результатів навчання, видів навчальної діяльності та критеріїв їх оцінювання, що відображається у тому, що процедура оцінювання повинна враховувати специфіку освітнього компоненту та майбутньої фахової діяльності, дотримання норм та правил академічної доброчесності, відкритості та прозорості, доступності і зрозумілості критеріїв, правил та процедури оцінювання рівня навчальних досягнень.

Контроль навчальної роботи здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти денної форми навчання у міжсесійний період здійснюється у перебігу аудиторних занять, що проводяться відповідно до розкладу, а також шляхом перевірки результатів самостійно виконаних ними завдань (самостійної роботи).

Контроль навчальної роботи здобувачів:

1. Поточний контроль рівня навчальних досягнень здобувачів початкового рівня вищої освіти під час вивчення освітнього компоненту освітньої програми:

1.1. Поточний контроль рівня навчальних досягнень здобувачів початкового рівня вищої освіти під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять;

2. Підсумковий контроль рівня навчальних досягнень здобувачів початкового рівня вищої освіти після завершення вивчення освітнього компоненту освітньої програми.

Поточний контроль рівня навчальних досягнень здобувачів початкового рівня вищої освіти під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять - здійснюється під час проведення семінарських і практичних занять шляхом:

1) проведення усних форми контрольних заходів:

- *усне опитування* (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, колоквіуми тощо);

- *методи самоконтролю здобувачів* (до них відносяться питання до самоконтролю в НМК тощо);

2) письмові форми контрольних заходів:

- *термінологічний диктант* – дозволяє встановити якою мірою здобувач оволодів понятійним апаратом, доцільне і правильне використання яким у професійній діяльності є показником її високого рівня оволодіння компетентностями та ПРН;

- *тестування* (в т.ч. і самотестування);

3) практичні форми контрольних заходів:

- *юридичний аналіз ситуацій (кейсів)*;

- *складання документів правового характеру*;

- *перевірка завдань до самостійної роботи тощо*;

4) контрольних заходів, які поєднують усні, письмові та практичні форми:

- *робота в малих групах* (сприяє набуттю уміння ефективно працювати в команді за узгодженим планом, виконувати доручення, виявляти ініціативу і брати на себе відповідальність (наприклад, юридичний аналіз ситуації серед здобувачів однієї групи, які поділені на малі групи хто швидше та повно надасть відповідь);

5) елементи новітніх форм контролю (*відповідь за опорним конспектом, опорною схемою або таблицею, виконання аналітичних, практичних завдань тощо*).

Підсумковий контроль рівня навчальних досягнень здобувачів початкового рівня вищої освіти після завершення вивчення освітнього компоненту освітньої програми проводиться у формі екзамену.

Перелік питань, що виносяться наекзамен складається з питань, що були предметом розгляду на лекційних, семінарських заняттях, а також з питань, рекомендованих здобувачам для самостійного опрацювання, які тематично охоплюються змістом всієї дисципліни відповідно до цієї робочої навчальної програми.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів

4 бали

Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко, системно та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

3 бали

Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

2 бали

Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

1 бал

Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

0 балів

Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості

питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

В роботі наявні порушення принципів академічної доброчесності.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

4 бали

Здобувач повно і всебічно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і може аргументовано її доводити. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені належним чином.

3 бали

Здобувач розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак не може її довести. Усі види практичних завдань виконані та оформлені належним чином, проте допущено помилки у виконанні завдань.

2 бали

Здобувач розкриває не всі питання, винесені для самостійного опрацювання, невпевнено оперує поняттями і термінологією, демонструє знання більшості джерел. При виконанні практичних завдань припускається помилок, виконані завдання оформлені належним чином, однак деякі завдання не виконані.

1 бал

Здобувач у загальних рисах розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, не розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно.

Виконуються лише окремі завдання, винесені на самостійне опрацювання, не дотримуючись вимог при їх оформленні.

0 балів

В роботі наявні порушення принципів академічної доброчесності.

Критерії оцінювання написання здобувачами термінологічного диктанту

4 бали

Здобувач ґрунтовно засвоїв програмний матеріал, повністю надав правильні визначення термінів, відсоток правильних відповідей 86-100 %.

3 бали

Здобувач правильно та повністю надав правильні визначення термінів, проте допустив незначні помилки, деякі неточності, відсоток правильних відповідей 79-85 %.

2 бали

Здобувач не повністю надав правильні визначення термінів, допустив помилки, що свідчить про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу, відсоток правильних відповідей 64-70 %.

1 бал

Здобувач не надав правильні визначення повністю надав правильні визначення термінів або надав визначення із суттєвими помилками, що свідчить про незнання теоретичного матеріалу, відсоток правильних відповідей 27-55 %.

0 балів

В роботі наявні порушення принципів академічної доброчесності.

Критерії оцінювання презентації

При оцінці презентації враховуються такі позиції:

1. Зміст
2. Розкрито всі аспекти теми
3. Матеріал викладений у доступній формі
4. Слайди розташовані в логічній послідовності
5. Заключний слайд із висновками
6. Бібліографія з перерахуванням всіх використаних ресурсів
7. Елементи оформлення
8. Зміна слайдів
9. Дизайн
10. Анімація: стандартні, установка ефектів при зміні слайдів
11. Графіки, діаграми, малюнки
12. Елементи творчості
13. Оригінальність і винахідливі приклади

4 бали

У презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю.

3 бали

Презентація має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.

2 бали

Проект представляє інформацію структуровано у формі опорного

конспекту, зрозуміло для аудиторії. Зроблений акцент на важливих питаннях. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні.

1 бал

Проект здається випадковим, нашвидку зробленим, чи незакінченим. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та нерозуміння теми. Здобувач повністю не володіє матеріалом, наявний плагіат.

0 балів

В роботі наявні порушення принципів академічної доброчесності.

Критерії оцінювання реферату

Викладене розуміння реферату як цілісного авторського тексту визначає критерії його оцінювання: новизна змісту; обґрунтованість вибору джерел; ступінь розкриття сутності питання; дотримання вимог до оформлення.

Новизна змісту:

- а) актуальність теми дослідження;
- б) новизна й самостійність у постановці проблеми, формулювання нового аспекту відомої проблеми у встановленні нових зв'язків (міжпредметних, внутрішньопредметних, інтеграційних);
- в) уміння працювати з дослідженнями, аналітичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал;
- г) наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень;
- д) стильова єдність тексту.

Ступінь розкриття сутності питання:

- а) відповідність плану темі реферату;
- б) відповідність змісту й плану реферату;
- в) повнота й глибина знань з теми;
- г) обґрунтованість способів і методів роботи з матеріалом;
- е) уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору по одному питанню (проблемі).

Обґрунтованість вибору джерел:

- а) оцінка використаної літератури: чи розглянуті найбільш відомі роботи з теми дослідження (у т.ч. журнальні публікації останніх років, останні статистичні дані, довідки й т.д.).

Дотримання вимог до оформлення:

- а) правильність оформлення посилання на використану літературу, список літератури;
- б) оцінка грамотності й культури викладу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури), володіння термінологією;
- в) дотримання вимог до обсягу реферату.

4 бали

Виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.

3 бали

Виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання.

Наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримано.

2 бали

Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді.

1 бал

Тема реферату не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми

0 балів

Здобувач повністю не володіє матеріалом, наявний плагіат.

Критерії оцінювання повідомлення та есе

При оцінці відповіді необхідно виділити наступні елементи:

1. Актуальність описаної проблеми та реальність запропонованого механізму вирішення даної проблеми.
2. Подання власної точки зору (позиції, ставлення) при розкритті проблеми.
3. Розкриття проблеми на теоретичному рівні (у порівнянні і з обґрунтуваннями).
4. Логіка в аргументації свої точки зору, врахування реальних обставин суспільного життя та власного життєвого досвіду.
5. Оригінальність підходу до вирішення проблем.
6. Узгодженість в тексті ключових тез та аргументів.
7. Несуперечність особистісних суджень.

4 бали

Відображена світоглядна позиція автора, його погляд на сутність проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і

понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти громадського життя або особистий досвід.

3 бали

Представлено власну точку зору (позицію, ставлення) при розкритті проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, з обґрунтуваннями, з достатнім використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Власна думка аргументована фактами громадського життя або особистим досвідом.

Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти.

2 бали

Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована фактами громадського життя або власним досвідом.

Представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без аргументації.

1 бал

Тема реферату не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми.

0 балів

Здобувач повністю не володіє матеріалом, наявний плагіат.

Критерії оцінювання складання документів правового характеру

4 бали

Здобувач при складанні документів правового характеру демонструє на практиці успішно засвоєнні знання, сформований категоріальний апарат, вміє орієнтуватися у чинних НПА, має навички узагальненого, абстрактного мислення, логічність та повноту викладення навчального матеріалу, використовує творчий підхід до вирішення поставлених задач. При складанні документів правового характеру здобувач дає повні та обґрунтовані відповіді, які ґрунтують на нормах відповідних НПА та актах тлумачення вищих судових інстанцій, вміє публічно презентувати зміст документів правового характеру.

3 бали

Здобувач при складанні документів правового характеру демонструє на практиці сформований категоріальний апарат, логічність та повноту викладення навчального матеріалу, вміє орієнтуватися у чинних НПА, має навички узагальненого мислення. При складанні документів правового характеру здобувач дає повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при розв'язанні завдань, які ґрунтують на нормах відповідних НПА та актах тлумачення вищих судових інстанцій, вміє публічно презентувати зміст документів правового характеру.

2 бали

Здобувач при складанні документів правового характеру демонструє на практиці засвоєння окремих положень теоретичного матеріалу, не в повній

мірі орієнтується у чинних НПА, дає неповні відповіді з помилками при розв'язанні завдань, виявляє складності при визначенні кола теоретичних питань, на які розраховані завдання. Має непевні навички публічної презентації змісту документів правового характеру.

1 бал

Здобувач при складанні документів правового характеру демонструє на практиці відсутність знань за темами, не орієнтується у чинних НПА, дає неповні, необґрунтовані відповіді з допущенням істотних помилок при розв'язанні завдань, виявляє нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання. Не вміє публічно презентувати зміст документів правового характеру.

0 балів

Відсутні навички складання юридичних актів, наявний плагіат.

Критерії оцінювання тестових завдань

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «4 бали» – здобувач дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «3 бали» – здобувач дав не менше 51-70% правильних відповідей.

Оцінка «2 бали» – здобувач дав не менше 26-50% правильних відповідей.

Оцінка «1 бал» – здобувач дав менше 25% правильних відповідей.

Критерії оцінювання підсумкового контролю рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни у формі екзамену

За складання екзамену здобувач може отримати до 40 балів. Форма проведення екзамену усна, зміст і структура екзаменаційних питань та критерії оцінювання визначаються в навчально-методичному забезпеченні освітнього компоненту. При проведенні екзамену в усній формі оцінка кратна 5 (0, 15, 20, 25, 30, 35, 40).

40	Здобувач має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати та використовує у своїх відповідях спеціальну термінологію дисципліни, володіє понятійним апаратом, письмова відповідь не містить помилок.
35	Здобувач має міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, але допускає незначні помилки, може чітко сформулювати та використовує у своїх відповідях спеціальну термінологію дисципліни, володіє понятійним апаратом, але може допустити неточності, зустрічаються незначні помилки у письмовій відповіді.
30	Здобувач знає програмний матеріал у повному обсязі, але

	не вміє самостійно мислити. Відповідь його повна, логічна, але з певними неточностями.
25	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу з питань курсу, виявляє знання і розуміння основних положень, відповідь містить помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
20	Здобувач має початковий рівень знань, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу з дисципліни; здатний з помилками дати визначення понять та термінів, що визначенні в запитаннях, але висновки робить нелогічні, непослідовні
15	Здобувач мало слабо орієнтується в поняттях, визначеннях.
0	Здобувач зовсім не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ З ДИСЦИПЛІНИ (ФОРМА КОНТРОЛЮ – ЗАЛІК)

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)															екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина 1																
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 40	100

Оцінка з дисципліни за семестр, що виставляється у «Відомість обліку успішності» індивідуальний навчальний план (залікову книжку) здобувача складається з урахуванням результатів поточного контроль рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час вивчення освітнього компоненту освітньої програми та результатів підсумкового контролю рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти й оформлюється: за національною системою, за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS

**ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

100-бальна шкала	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова (основна) література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №30.- Ст.141 (із змінами та доповненнями).
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 18. - Ст.144 (із змінами та доповненнями).
3. Господарський процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України - 1992 р., (із змінами та доповненнями).
4. Кодекс України з процедур банкрутства // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 19, ст.74) (із змінами та доповненнями).
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Голос України. - 2003. - 12 березня (із змінами та доповненнями).
6. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 2947-III: [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – 17 березня 2016. – Режим доступу до Законодавство України: [http : // zakon0.rada.gov.ua](http://zakon0.rada.gov.ua) –.
7. Земельний кодекс України від 25.10.2001 // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 2768-III: [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – 17 березня 2016. – Режим доступу до Законодавство України : [http : // zakon3.rada.gov.ua](http://zakon3.rada.gov.ua) .
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 // Відомості Верховної Ради України - 2011. - № 13-14.-№ 15-16, № 17.-ст.112 (із змінами та доповненнями).
9. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006р. N 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2006 - № 31. - ст. 268 (із змінами та доповненнями від 01.01.2019 р.).
10. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів» від 30.10.1996р. № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради. - 1996. - N 5 1 . - ст.292 (із змінами та доповненнями).
11. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради. - 2003. - N 31-32. - ст.263 (із змінами та доповненнями).
12. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 23.02.2006 № 3486-IV // Відомості Верховної Ради. - 2006. - N 3 1 . - ст.269 (із змінами та доповненнями).
13. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р. № 236/96 // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №36. - Ст.164 (із змінами та доповненнями).
14. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради.-1991.- N 29. - ст. 377 (із змінами та доповненнями).
15. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996

року // Відомості Верховної Ради. - 1996 - №19 - ст. 80 (із змінами та доповненнями).

13. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 року // Відомості Верховної Ради України - 1991 - №47 - Ст.646 (із змінами та доповненнями).

14. Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна» від 18 січня 2018 № 2163-ХІІІ // Відомості Верховної Ради України. - 2018. - № 12. - ст.68 (із змінами та доповненнями).

15. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991р. № 1956-ХІІ // Відомості Верховної Ради. - 1992. -N 10. -ст.139 (із змінами та доповненнями).

16. Закон України «Про зерно та ринок зерна в Україні» від 12.05.2004р. N 1713-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 35. - ст. 258.

17. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 01.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 36. - Ст. 229 (із змінами та доповненнями).

18. Закон України «Про Фонд державного майна України» від 9 грудня 2011 року № 4107-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - №28. - ст. 311 (із змінами та доповненнями).

19. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 р. № 3659-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 50. - Ст. 472 (із змінами та доповненнями).

20. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06 лютого 2018 року № 2275-VІІІ / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 13, ст.69)

21. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VІІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 9, ст.50

22. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 №912 Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері інтелектуальної власності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Міністерством економічного розвитку і торгівлі. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-2018-%D0%BF>

23. Наказ Міністерства транспорту України від 14.10.1997 №363 Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0128-98>

24. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» від 1 листопада 1996 р. № 9 // Вісник Верховного Суду України. 1996. № 2.

Допоміжна література:

1. Pashkov V.M., Golovanova I.A., Olefir A.A. The impact of the legal regime of intellectual property protection in the pharmaceutical market. Wiadomosci Lekarskie. 2016. T. LXIX, nr 3 (cz. II). P. 582-586.

2. Бобкова А.Г., Заруднев Є.О. Щодо господарського відання та

оперативного управління майном порівняно із законодавством ФРН. Вісник Національної академії правових наук України. 2016. № 1 (84). С. 76-83.

3. Бреус, С., & Бондар, А. (2021). Інновації як складова стратегії управління конкурентоспроможністю суб'єкта господарювання. Економіка та суспільство, (32). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-106>

4. Бруцька Т. Діяльність ради бізнес-омбудсмена як засіб правового захисту суб'єктів господарювання. Літописець, ВИП. 16, 2021. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/32400/1/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%86%D1%8C%2016.pdf#page=34>

5. Господарське право : практикум / А. Г. Бобкова (кер. авт. кол.), Ю. О. Моїсєєв, Ю. М. Павлюченко та ін. ; за заг. ред. А. Г. Бобкової. – Харків : Право, 2018. – 592 с.

6. Господарське право [Текст] : курс лекцій : (заг. частина) / Вінник О. М. ; НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака НАПрН України. - Київ : Ліра-К, 2017.

7. Господарське право [Текст] : навч. посіб. для підгот. до іспитів / В. С. Мілаш. - Харків : Право, 2015.

8. Господарське право [Текст] : навч. посіб. для підгот. до іспитів / В. С. Мілаш. - 2-ге вид., змін. - Харків : Право, 2015.

9. Господарське право [Текст] : навч.-метод. посіб. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича ; [уклад.: А. А. Бутирський, І. А. Бутирська]. - Чернівці : ЧНУ : Рута, 2017.

10. Господарське право [Текст] : підручник / В. В. Чайковська ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : Фенікс, 2018.

11. Господарське право в схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. / Т. І. Швидка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2019.

12. Господарське право України : підручник : у 2 ч. Ч. 1 / [Андрєєва О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – 2-ге вид., зі змін. та випр. – Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016. – 324 с.

13. Господарське право України [Текст] : підручник : у 2 ч. - 2-ге вид., зі змінами та випр. - Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2016.

14. Григорчук М. Конституційно-правові гарантії захисту прав суб'єктів господарювання. № 1 (2021): ВІСНИК ПЕНІТЕНЦАРНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ. URL: <https://visnykpau.com/index.php/journal/article/view/477>

15. Деревянко Б.В. Про систему кількісних та якісних критеріїв оцінки дієвості правових інструментів із забезпечення майнових інтересів держави, суб'єктів господарювання та громадян. № 3 (62) (2021): Економіка та право. <http://economiclaw.kiev.ua/index.php/economiclaw/article/view/1053>

16. Деревянко Б.В., Туркот О.А. Про протидію збиранню чужого врожаю «рейдерами». Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика. 2021. № 1 (1). С. 132-142.

17. Коваль І.Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 272 с.
18. Ніколенко Л.М., Ошкадеров І.Г. Сутність та особливості економічних прав людини та громадянина в Україні. Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток: матеріали Х Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 18-19 квіт. 2018 р.). Харків, 2018. Ч. 2. С. 60-63.
19. Перші наукові читання пам'яті академіка В.К. Мамутова : матеріали круглого столу (8 лютого 2019 р., м. Київ). Наук. ред. В.А. Устименко. НАН України. Ін-т економіко-правових досліджень, 2019. – 264 с. (Режим доступу: <http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/04/Zbirka-08-02-2019.pdf>)
20. Право (Господарське право. Комерційне право) [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. М. Коросташов, Н. М. Тягунова, П. Ю. Балабан ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ), Каф. правознавства. - Полтава : ПУЕТ, 2015.
21. Риженко І.М. Проблемні питання забезпечення ефективного господарського судочинства в умовах проведення судової реформи / 25 років господарській юрисдикції в Україні: досвід та перспективи: [матеріали наук. практич. конференції, 20 травня 2016 р.]. – Харків: «Право», 2016. – С. 118-124
22. Риженко І.М. Співвідношення понять «адміністративно-правовий захист і охорона прав суб'єктів господарювання» / Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки: [збірник наукових праць / гол. ред. Коломоєць Т.О.] – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2013. – №3. – С. 130-135
23. Риженко І.М. Щодо визначення поняття «право власності суб'єкта господарювання» як об'єкта адміністративно-правового захисту / Право і суспільство: [науковий журнал/ гол. ред. Корнієнко М.В.].– Дніпропетровськ: Вид-во ВНПЗ «ДГУ», 2013. – №4. – С. 50-54
24. Руденко Л.Д., Запорожець О.Є. Корпоративний договір: порівняльно-правовий аналіз. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 5. С. 158-160.
25. Руденко Л.Д., Кондєєв Є.С., Божко Є.І. Правові засади діяльності державних унітарних підприємств. Правові горизонти. 2019. № 14. С. 29-33.
26. Руденко Л.Д., Моїсеєнко О.В. Щодо юридичної природи та форм рейдерства в Україні: господарсько-правовий аспект. Приватне та публічне право. 2019. № 14. С. 35-40.
27. Словник законодавчих термінів з господарського права України [Текст] : для студентів спец. 6.030401 "Правознавство" ступеня вищ. освіти "бакалавр" / [А. А. Казанчан та ін. ; за заг. ред. І. М. Риженко] ; Херсон. держ. ун-т, Юрид. ф-т, Каф. адмін. і госп. права та правоохорон. діяльності. - Херсон : Старт, 2018. - 99 с.
28. Смітюх А.В. Право засновника корпоративного підприємства на внесення вкладу. Правова держава. 2018. № 30. С. 137-141.
29. Шаповалова О.А. Майнові покарання за злочини у сфері господарської діяльності: проблеми застосування. Право України. 2012. № 11-

12. С. 314-326.

30. Швидка Т.І. Господарське право в схемах і таблицях: Навчальний посібник. - К.: Право, 2019 - 130 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. ScienceRise : Juridical Science : наук. журн. URL: <https://law.sr.org.ua/en/>
2. Всі кодекси України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/t21>.
3. Державна науково-технічна бібліотека України - офіційний вебсайт: <https://dntb.gov.ua/>
4. Електронний архів-репозитарій наукових публікацій НПП та студентів Херсонського державного аграрно-економічного університету DSpace URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua/>.
5. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
6. Законодавство України. URL: <https://ips.ligazakon.net/resource/legislation>
7. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
8. Законопроекти України. URL: <http://zakon.gov.ua/>
9. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. URL: <http://khp.org/index.php?id=977922698>
10. Інформаційно-правові системи ЛІГА:ЗАКОН: URL: https://platforma.ligazakon.net/informatsiino_pravovi_systemy/
11. Кафедра публічного управління та права ХДАЕУ. URL: <http://www.ksau.kherson.ua/econom>
12. Науково-виробничий журнал «Охорона праці». URL: <https://ohoronapraci.kiev.ua/>
13. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (Київ) - офіційний вебсайт: <http://www.nbuv.gov.ua/>
14. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (Київ) - офіційний вебсайт: <https://nlu.org.ua/>
15. Одеська національна наукова бібліотека - офіційний вебсайт: <http://odnb.odessa.ua/>
16. Офіційне інтернет-представництво Президента України. Сайт Президента України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua>.
17. Офіційний сайт загальнодерж. інформ.-аналіт. вид. «Вісник Пенсійного фонду України». URL: <https://pensia.ua/ua/gazeta/elektronni-vidannya/category/5>
18. Офіційний сайт загальнодержавного науково-практичного фахового видання «Бюлетень Міністерства юстиції України». URL: <https://www.sumyjust.gov.ua/oficijni-vydannya-ministerstva-yustycziyi-ukrayiny/>
19. Офіційний сайт загальнонаціонального журналу «Економіка та

право». URL: <http://economiclaw.kiev.ua/index.php/economiclaw/index>

20. Офіційний сайт загальнонаціонального науково-практичного юридичного журналу «Право України». URL: <https://pravoua.com.ua/ua/>

21. Офіційний сайт юридичного журналу «Право та інновації». URL: <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/issue/archive>

22. Офіційний сайт юридичного науково-теоретичного щоквартальника «Часопис Київського університету права». URL: <http://kul.kiev.ua/gurnal-chasopis-kup-/chasopis-kijivskogo-universitetu-prava.html>.

23. Офіційний сайт юридичного журналу «Підприємництво, господарство і право». URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/index.php/arkhiv>

24. Правознавець. Електронна бібліотека юридичної літератури. URL: <http://pravoznavec.com.ua>.

25. Радник. Український юридичний портал. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://radnuk.info>.

26. Судово-юридична газета. URL: <https://sud.ua/ru/news>

27. Українське право. URL: <https://ukrainepravo.com/>

28. Урядовий портал. Сайт Кабінету Міністрів України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua>.

29. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка - офіційний вебсайт: <https://korolenko.kharkov.com/>